

Briuselyje Europos Komisijos (EK) pirmininkė Ursula von der Leyen europarlamentarams perskaitė savo metinę kalbą apie ES padėtį. Pranešusi apie naujas EK iniciatyvas, ji sulaukė skirtingų europarlamentarų reakcijų.

EK pirmininkė žadėjo pateikti iniciatyvų, kurios leis sukurti „Europos sveikatos sąjungą“, taip pat pažymėjo ES indėlį sutelkiant istorinio dydžio išteklius dėl pandemijos kilusiai krizei įveikti. Kartu ji pabrėžė ES vaidmenį bendrai tariantis dėl vakcinų nuo COVID-19 įsigijimo, taip pat atkreipė dėmesį į būtinybę kuo skubiau atkurti tinkamai veikiančią Šengeno erdvę. Politikė pasidžiaugė sprendimais, leisiančiais geriau apsaugoti darbuotojus ir verslus krizės akivaizdoje, taip pat žadėjo siekti ES mastu įteisinti teisingą minimalų atlyginimą.

U. von der Leyen paskelbė tikslą iki 2030 m. sumažinti klimato kaitą skatinančių dujų išlakas 55 proc., taip pat pranešė, kad 37 proc. ekonomikos gaivinimo fondo lėšų tiesiogiai bus skirta kovai su klimato kaita. Ji išskyrė būstų renovavimo būtinybę, taip pat žadėjo toliau dirbti ties anglies dvideginio importo ir skaitmeninių paslaugų mokesčiais, kurie turėtų tapti ES biudžeto išteklių reformos dalimi. Skaitmeninimo srityje EK pirmininkė akcentavo investicijas į duomenis, dirbtinį intelektą bei infrastruktūrą, kurios leistų mažiau priklausyti nuo užsienio technologijų. Anot jos, 20 proc. ekonomikos gaivinimo fondo lėšų atiteks šiems tikslams. EK pirmininkė žadėjo ypatingą ES dėmesį vandenilio technologijų plėtrai ir „Europos vandenilio slėnių“ sukūrimui.

Užsienio politikoje U. von der Leyen pabrėžė, kad „ES yra Baltarusijos žmonių pusėje“, o rinkimai, atvedę juos į gatvę, „nebuvo nei laisvi, nei sąžiningi“. „Nuo to laiko žiaurus vyriausybės atsakas buvo gėdingas. Baltarusijos žmonės turi būti laisvi patys nuspręsti dėl savo ateities. Jie nėra figūros kažkieno šachmatų lentoje“, – kalbėjo EK pirmininkė. Kartu ji pridūrė: „Tiems, kurie pasisako už glaudesnius ryšius su Rusija, sakau, kad A. Navalno apnuodijimas išvystyta chemine medžiaga nėra vienkartinis. Matėme dėsningumą Gruzijoje ir Ukrainoje, Sirijoje ir Solsberyje ir kišimusi į rinkimus visame pasaulyje. Šis modelis nesikeičia – ir joks dujotiekis to nepakeis.“ U. von der Leyen žadėjo artimiausiu metu pateikti svarstyti Europos Magnitskio akto projektą.

Kalbėdama apie derybas su Jungtine Karalyste dėl ateities santykių, EK pirmininkė pažymėjo, kad „su kiekviena diena galimybė pasiekti susitarimą mažėja“, o „derybos nevyksta taip, kaip tikėjomės“. Ji pridūrė, kad JK išstojimo sutartis „negali būti vienašališkai pakeista, ignoruojama ar netaikoma. Tai yra teisės, pasitikėjimo ir geros valios klausimas“.

Komisija dar ketina pateikti „humanišką“ migracijos ir prieglobsčio reformos projektą, taip

pat netoleruoti teisės viršenybės pažeidimų, rasizmo bei diskriminacijos, įsteigti ES kovos su rasizmu koordinatoriaus pareigybę bei geriau užtikrinti homoseksualių žmonių teises. „Būti savimi nėra tavo ideologija – tai tapatybė, ir niekas niekada negali jos atimti“, – pabrėžė U. von der Leyen.

Diskusija Europos Parlamente

Europos liaudies partijos frakcijos pirmininkas Manfred Weber (Vokietija) pritarė esminiams EK pirmininkės siūlymams, o kartu ragino pelnyti didesnę piliečių pasitikėjimą, visų pirma įveikiant nedarbą ir paremiant jaunimo galimybes. „Europoje negalime sau leisti dar vienos prarastosios kartos“, – kalbėjo politikas. Savo ruožtu jis ragino paremti Baltarusijos ir Rusijos žmones, kovojančius už laisvę ir demokratiją. „Visos galimybės turi būti ant stalo, įskaitant Nord Stream II sustabdymą“, – pažymėjo M. Weber.

Socialistų ir demokratų lyderė Iratxe García Pérez (Ispanija) ragino skirti daugiau dėmesio socialinių pandemijos padarinių įveikimui. Ji pritarė siekiui įteisinti minimalų atlyginimą, taip pat ryžtingesniai klimato kaitos mažinimo tikslui ir ES teisės viršenybės priežiūros mechanizmui.

Frakcijos „Atnaujinkime Europą“ pirmininkas Dacian Cioloș (Rumunija) pasidžiaugė, kad priimdama „istorinės reikšmės“ atsigavimo planą ES tapo „konkretesnė“ ir atėmė argumentus iš euroskeptikų. Jo teigimu, ES investicijos ir vertybės yra vienodai svarbios, o „teisės viršenybė nėra pasirinkimo klausimas“.

Tapatybės ir demokratijos frakcijos atstovas Nicolas Bay (Prancūzija) teigė, jog ES parodė savo „neįgalumą“ sveikatos krizės metu, taip pat pasaulinėje arenoje. Pasak jo, piliečiai nepasitiki ES, o jos institucijos tuo metu „reiškia pasitenkinimą savimi“. Politikas taip pat kritikavo siūlomus griežtesnius aplinkosaugos standartus, kurie „naikina mūsų bendroves“ ir daro jas mažiau konkurencingas.

Žaliųjų atstovė Ska Keller (Vokietija) piktinosi, kad ES nepakankamai rūpinasi migrantais ir leidžia jiems žūti prie savo sienų. Ji taip pat pažymėjo, jog „ES pinigai turi skatinti europines vertybes“, o dėl teisės viršenybės negali būti jokių nuolaidų. Savo ruožtu politikė ragino numatyti dar ryžtingesnius klimato kaitos mažinimo tikslus.

Europos konservatorių ir reformuotojų atstovas Ryszard Antoni Legutko (Lenkija) kritikavo bandymą pasinaudojant sveikatos krize sustiprinti ES galias ir klimato kaitos mažinimo tikslus, taip pat Lenkijos valdžiai daromą spaudimą dėl teisės viršenybės, kuris su ja „neturi nieko bendro“.

Europos vieningųjų kairiųjų atstovė Manon Aubry (Prancūzija) atkreipė dėmesį į tai, jog dėl krizės masiškai atleidžiami darbuotojai, todėl reikia mažiau tuščių kalbų, o daugiau realios pagalbos. Pasak jos, „visi viešieji pinigai turi būti leidžiami su sąlyga, kad jie prisidės prie socialinės ir aplinkosauginės padėties gerinimo“.

